

Рисунок 1. Модель формування системи ресурсів вишу.

Література: **1.** Деркач М.І. Концепт сталого розвитку як домінантна ідеологія людської цивілізації у XXI ст. / М.І. Деркач // Вісник Дніпропетровського університету. — 2009. — N 10 (1). — С. 185-191. **2.** Сапа Н.В. Інноваційний механізм як фактор досягнення сталого розвитку сучасного українського суспільства / Н.В. Сапа // Гуманітарний вісник ЗДІА. — 2009. — N 39. — С. 174-183. **3.** Деляя В.П. Некоторые аспекты инновационного образования, как смыслообразующей системы, формирующей инновационное мышление государственных служащих / В.П. Деляя // Нормативно-правовые и финансово-экономические основы обеспечения деятельности законодательных и представительных органов РФ. — М. : Совет Федерации ФС РФ, 2005. — С. 73-79. **4.** Загорій А.М. Особливості ефективного управління академічним персоналом ВНЗ / А.М. Загорій // Економічний вісник Донбасу. — 2011. — N 1 (23) — С. 176-180

НАПРЯМИ ВРЕГУЛЬОВАНOSTІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Зубрицька Н.Б., АМУ, м. Київ, Україна

Банківська конкуренція стає однією із центральних проблем економічного розвитку, оскільки може привести як до розквіту, так і до занепаду банківської діяльності. Значна зарегульованість банківської системи призводить до перетоку капіталу із банківської системи до менш зарегульованих сегментів грошово-кредитного ринку, що, в результаті ще більше загострює конкурентну боротьбу. Сприяють загостренню конкуренції і євроінтеграційні процеси. Розвиток євроінтеграційних процесів призводить до проникнення європейських банків на український ринок. Розглянемо різні аспекти оптимізації структури банківської системи України з урахуванням європейського досвіду функціонування банківського сектору. Зокрема, на основі аналізу європейського досвіду функціонування банківських систем, проведеного у попередніх

розділах роботи, необхідно виявити найбільш дієві механізми сприяння євроінтеграційними процесами розвитку банківської системи України.

Важливим чинником, що впливатиме на подальший розвиток банківського сектору України, буде присутність іноземного капіталу. Ми вважаємо, що проникнення іноземного капіталу на український ринок банківських послуг буде здійснюватись трьома шляхами: у вигляді іноземних дочірніх банків; банками, що викуплятимуть вітчизняні банки; банків у вигляді філій іноземних банків. Викуп найбільших українських банків інтернаціональними групами говорить про поступову належність українських банків до домінуючих в Європі банківських груп. Деякі аналітики зазначають, що зрощення західно- і східноєвропейських банківських капіталів може стати надійним підмурівком для інтеграції нових членів у ЄС [1]. Процес інтернаціоналізації української банківської системи призведе до зміни її організаційної структури. Отже, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків, відкритість української економіки сприятимуть розвитку зарубіжної діяльності банків. З підвищенням інвестиційного рейтингу України, банкіри очікують активного приходу іноземних інвесторів. Найбільші українські банки вже пройшли процедуру міжнародного аудиту, отримали міжнародні рейтинги. З приходом на український ринок іноземний інвестор прагне довести якість обслуговування клієнтів у придбаному ним банку до рівня не нижчого, ніж в його рідній країні.

Надходження іноземного капіталу перш за все позначиться на вартості грошей і масштабах присутності зарубіжних фінансових установ. Вітчизняні банкіри, готуючись до приходу іноземного капіталу, прискорено розвивають роздрібні послуги, серйозно розширюють філійну мережу. В нових умовах дані фактори можуть бути вирішальними щодо збереження частки банків на ринку, а за необхідності, продажу частки за найбільш вигідною ціною.

Банківська конкуренція в Україні з часом буде лише посилюватись, як внаслідок глобалізаційних процесів, так і у зв'язку з приходом на український ринок зарубіжних банків. З огляду на тенденції розвитку європейської банківської системи, Європейський центральний банк прогнозує подальшу концентрацію банківського капіталу і загострення конкуренції.

Іноземний капітал стимулює розвиток вітчизняної банківської системи, даючи дешеві ресурси, досвідчених менеджерів. Разом з тим, в критичні моменти такий капітал може нести великі ризики, будучи найбільш вразливим щодо репатріації. На наш погляд, необхідно передбачити механізми регулювання участі іноземного капіталу в банківському секторі України, якими регламентувати їх діяльність в напрямках, необхідних українській економіці. До механізмів такого регулювання можна віднести встановлення цілісного комплексу заходів, спрямованих на ефективне використання інвестиційного потенціалу та мінімізації потенційних загроз для розвитку вітчизняної банківської системи. В результаті, діяльність іноземних банків буде спрямована на розвиток української економіки.

Проте, в умовах приходу іноземного капіталу перед невеликими вітчизняними банківськими установами постане проблема вибору: або приєднатись до великих банківських структур, або ж реорганізуватись у кооперативні банки. Важливим аспектом у структурній перебудові вітчизняної банківської системи сьогодні повинно стати створення умов для розвитку кооперативних, муніципальних, та спеціалізованих банків.

У цьому зв'язку слід зазначити, що існують різні думки економістів щодо ефективності діяльності малих банків. Прихильники об'єднання банків наводять такі аргументи: великі банки економлять на обсягах надання послуг, оскільки зменшуються середні витрати. Зокрема, економії можна досягти при застосуванні новітніх інформаційних систем та технологій; великим банкам легше освоїтись на нових ринках.

Водночас, банкам з великим капіталом легше домовлятись щодо страхування від можливих валютних чи процентних ризиків. Поглинання, яке відбувається в останні роки, в світі, швидше схоже на поглинання швидкішими повільніших, а ніж більшими менших.

На користь малих банків можна також віднести фактор наблизеності до клієнта. Таким чином, розмір банку не є єдиним критерієм його ефективності. Виходячи з досвіду розвинених країн та враховуючи потреби економіки, середні та малі банки, на наш погляд, повинні зберегти свою нішу на ринку фінансових послуг, обслуговуючи малий та середній бізнес, потреби місцевих громад. Тому, прагнучи збільшення рівня капіталізації банків, потрібно враховувати необхідність збереження невеликих банківських установ, забезпечивши, перш за все, їх

надійність. Прихід іноземних банків на український ринок збільшить потенційні можливості щодо обсягів кредитування за рахунок власного капіталу материнських банків. Водночас, при цьому ускладнюється банківський нагляд за такими установами та процес прийняття рішень щодо надання значних обсягів кредитів.

Досвід східноєвропейських країн засвідчує, що для ефективного нагляду за такими установами можливе застосування національного режиму нагляду, доступу до філії органів нагляду країни місцезнаходження материнського банку, тощо. Адже в ЄС фінансова установа, котра отримала ліцензію в одній країні-члені ЄС може створювати філії та надавати послуги в інших країнах-членах ЄС без окремих дозволів приймаючих країн-членів ЄС. Водночас, пруденційний нагляд в деяких випадках здійснюється включно органом нагляду країни походження. Однак головним залишається питання спрямування процесів, пов'язаних з приходом іноземних банків, на прискорений розвиток української економіки.

Одночасно необхідно створити сприятливі умови для отримання іноземними банками та в майбутньому їх філіями коштів від материнських установ, з метою збільшення фінансових засобів для потреб української економіки. Головними напрямками подальшого розвитку банківської системи України, які впливатимуть на зміну її структури, на нашу думку, будуть: збільшення присутності іноземного капіталу; розширення банківської мережі; зменшення витратності банківської системи; зміцнення позицій вітчизняних банків через підвищення ефективності своєї діяльності; збільшення прозорості у діяльності банків; збільшення капіталізації, прибутковості банків; покращення менеджменту.

Література: 1. Саркисянц А.Г. Формирование новой мировой банковской индустрии/ Саркисянц А. Г. //Аудитор. – 2010. - №6. //www.gaap.ru/biblio/audit/auditor/0606_02.asp.

ОРІЄНТИРИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

Ляш О.І., Львівська комерційна академія, м. Львів, Україна

Дослідження статистичних характеристик розвитку соціальної сфери дає змогу зробити висновок про те, що періоди її активного прояву достатньо співвідносяться з періодами соціально-економічних потрясінь у суспільстві, економіка якого перебуває у стані депресивного розвитку. Результати аналізу свідчать про поки що незагрозливий для системи соціальної безпеки рівень функціонування соціальної сфери. Однак це не означає, що проблема не актуальна для України.

Так, розподіл регіонів за індексом соціального середовища близький до розподілу за рівнем розвитку соціального капіталу (рис. 1). Виняток становить м. Київ, який за цим індексом відстає від регіонів-лідерів. Також варто відмітити, що перші 3 місця за індексом соціального середовища посідають регіони такої історико - географічної області, як Галичина (Тернопільська, Івано-Франківська і Львівська області), що свідчить про значний вплив історичних факторів на формування соціального середовища. Індекс соціальних мереж найвищий у Волинській, Житомирській, Кіровоградській, Тернопільській і Миколаївській областях, найнижчий – у Донецькій області і м. Київ, що свідчить про нижчий розвиток соціальних мереж у високоурбанізованих регіонах. Найвищі показники соціального середовища цих регіонів пов'язані із кращими можливостями доступу до систем зв'язку у містах, ніж у сільських районах.

Деталізуючи тенденції розвитку соціальної сфери України слід додати, що найкраща ситуація за індексом соціального середовища у 2000-2005- 2010 рр. продовжує зберігатися у західних регіонах країни: Волинська (0,707), Івано-Франківська (індекс – 0,767), Чернівецька (0,720), Волинська (0,707), Закарпатська (0,705), Львівська (0,704), Тернопільська (0,688) та Рівненська (0,662) області.

Окрім того, регіони, що лідирують, відрізняються найнижчим у країні коефіцієнтом злочинності (Івано-Франківська область – 419 випадків на 100 тисяч осіб), усталеністю шлюбів (Закарпатська область – на 1 розлучення припадає 4,1 шлюбів) та низькою питомою вагою